

Urząd Statystyczny w Białymstoku

INFORMACJE
I OPRACOWANIA
STATYSTYCZNE

Budżety

jednostek samorządu terytorialnego

w województwie podlaskim

w 2013 r.

Białystok 2014

WYDAWCA

Urząd Statystyczny w Białymstoku

DYREKTOR

Ewa Kamińska-Gawryluk

OPRACOWANIE PUBLIKACJI

Dorota Wyszowska – Zastępca Dyrektora

Helena Artemiuk, Urszula Ślucka – Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych

REDAKCJA TECHNICZNA, PRACE GRAFICZNE I KOREKTA

Sylwia Monika Jasińska, Joanna Orłowska, Anna Szeszko, Magdalena Truskolawska
– Podlaski Ośrodek Badań Regionalnych

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

ISBN 978-83-89643-39-1

PRZEDMOWA

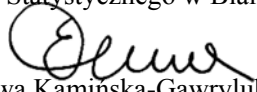
Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu publikację pt. „Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2013 r.”, w której zaprezentowano szeroki zestaw informacji o dochodach, wydatkach i wynikach budżetów podlaskich gmin, powiatów i miast na prawach powiatu oraz o budżecie województwa. Przygotowano ją w wersji elektronicznej, a tablice sporządzono w formacie XLS w celu ułatwienia Odbiorcom prowadzenia własnych obliczeń i analiz.

Opracowanie składa się z uwag metodycznych, komentarza analitycznego oraz części tabelarycznej. W uwagach metodycznych zamieszczone zostały definicje i objaśnienia pojęć stosowanych w publikacji. Komentarz analityczny zawiera opis sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego województwa zilustrowany mapami i wykresami. W tablicach przedstawiono wielkość i strukturę budżetów oraz ich zróżnicowanie wynikające z odmiennych zadań realizowanych na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego.

Dane o dochodach i wydatkach budżetów prezentowane są w wartościach bezwzględnych oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Dotyczą one jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego, a wybrane informacje i wskaźniki przedstawiono na tle kraju. W publikacji zamieszczono dane za 2013 r., ale w celu uzyskania pełniejszego obrazu finansów publicznych w regionie, podstawowe informacje zaprezentowano w zestawieniu z wynikami badań z lat 2005–2012.

Przekazując Państwu niniejsze opracowanie, mam nadzieję, że okaże się ono źródłem przydatnych informacji dla osób i instytucji zainteresowanych problematyką finansów publicznych w województwie podlaskim.

D y r e k t o r
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

PREFACE

Statistical Office in Białystok is pleased to present the publication titled “Budgets of Local Self-government Entities in Podlaskie Voivodship in 2013” providing a wide range of information on revenue, expenditure and results of budgets of gminas, powiats and cities with powiat status in Podlaskie Voivodship as well as on voivodship budgets. The elaboration has been prepared in digital form and the tables – in XLS format, in order to facilitate Recipients conduct their own calculations and analysis.

The publication comprises methodological notes, analytical comments as well as tabular part. The methodological notes includes definitions and explanations of terms used in the elaboration. Analytical comments provides description of the financial situation of local self-government entities of the voivodship enriched with maps and charts. The tables shows the size and structure of budgets as well as their differentiation resulting from the different tasks carried out at various levels of local self-government.

Data on revenue and expenditure of budgets are presented in absolute numbers as well as per capita. They relate to local self-government entities from the territory of Podlaskie Voivodship and some information and indicators are shown against the background of the country. The publication contains data for 2013, but in order to obtain more complete picture of public finances in the region, basic information has been presented in comparison with the results of the years 2005–2012.

Presenting the following elaboration I hope, that it will be the source of useful information for people and institutions interested in the issues of public finances in Podlaskie Voivodship.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Str. <u>Page</u>
PRZEDMOWA	PREFACE 3–4
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH. WAŻNIEJSZE SKRÓTY	SYMBOLS. MAJOR ABBREVIATIONS 7
UWAGI METODYCZNE	METHODOLOGICAL COMMENTS 8
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	RESULTS OF SURVEYS – SYNTHESIS 15
Budżety jednostek samorządu terytorialnego	<i>Local self-government entities budgets</i> 15
Budżety gmin	<i>Gminas budgets</i> 19
Budżety powiatów	<i>Powiats budgets</i> 25
Budżety miast na prawach powiatu	<i>Cities with powiat status budgets</i> 28
Budżet województwa	<i>Voivodship budget</i> 32
Mapy i wykresy	Maps and charts
Podział administracyjny województwa podlaskiego w 2013 r.	<i>Administrative division of Podlaskie Voivodship in 2013</i> 15
Struktura dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.	<i>Structure of revenue and expenditure of local self-government in 2013</i> 16
Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of revenue of local self-government by types in 2013</i> 17
Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of local self-government by types in 2013</i> 18
Struktura dochodów gmin według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of revenue of gminas by types in 2013</i> 20
Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of gminas per capita in 2013 r.</i> 22
Struktura wydatków gmin według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of gminas by types in 2013</i> 23
Struktura wydatków gmin według działów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of gminas by divisions in 2013</i> 24
Struktura dochodów powiatów według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of revenue of powiats by types in 2013</i> 25
Dochody i wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of powiats per capita in 2013</i> 26
Struktura wydatków powiatów według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of powiats by types in 2013</i> 27
Struktura wydatków powiatów według działów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of powiats by divisions in 2013</i> 28
Struktura dochodów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of revenue of cities with powiat status by types in 2013</i> 29
Dochody i wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of cities with powiat status per capita in 2013</i> 30
Struktura wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of cities with powiat status by types in 2013</i> 30
Struktura wydatków miast na prawach powiatu według działów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of cities with powiat status by divisions in 2013</i> 31
Struktura dochodów województwa według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of revenue of voivodship by types in 2013</i> 32
Struktura wydatków województwa według rodzajów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of voivodship by types in 2013</i> 33
Struktura wydatków województwa według działów w 2013 r.	<i>Structure of expenditure of voivodship by divisions in 2013</i> 34

TABLICE – dostępne wyłącznie w formacie XLS	<i>TABLES – available only in XLS format</i>	x
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego na tle kraju w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities against the background of the country in 2013</i>	1
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego (2005–2013)	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities (2005–2013)</i>	2
Dochody jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2012, 2013)	<i>Revenue of local self-government entities by types (2012, 2013)</i>	3
Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów (2012, 2013)	<i>Revenue of local self-government entities by division (2012, 2013)</i>	4
Dochody gmin według rodzajów w 2013 r.	<i>Revenue of gminas by types in 2013</i>	5
Dochody gmin według działów w 2013 r.	<i>Revenue of gminas by divisions in 2013</i>	6
Dochody powiatów według rodzajów w 2013 r.	<i>Revenue of powiats by types in 2013</i>	7
Dochody powiatów według działów w 2013 r. ...	<i>Revenue of powiats by divisions in 2013</i>	8
Dochody miast na prawach powiatu według rodzajów w 2013 r.	<i>Revenue of cities with powiat status by types in 2013</i>	9
Dochody miast na prawach powiatu według działów w 2013 r.	<i>Revenue of cities with powiat status by divisions in 2013</i>	10
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2012, 2013)	<i>Expenditure of local self-government entities by types (2012, 2013)</i>	11
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów (2012, 2013)	<i>Expenditure of local self-government entities by divisions (2012, 2013)</i>	12
Wydatki gmin według rodzajów w 2013 r.	<i>Expenditure of gminas by types in 2013</i>	13
Wydatki gmin według działów w 2013 r.	<i>Expenditure of gminas by divisions in 2013</i>	14
Wydatki powiatów według rodzajów w 2013 r.	<i>Expenditure of powiats by types in 2013</i>	15
Wydatki powiatów według działów w 2013 r. ...	<i>Expenditure of powiats by divisions in 2013</i>	16
Wydatki miast na prawach powiatu według rodzajów w 2013 r.	<i>Expenditure of cities with powiat status by types in 2013</i>	17
Wydatki miast na prawach powiatu według działów w 2013 r.	<i>Expenditure of cities with powiat status by divisions in 2013</i>	18
Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of gminas per capita in 2013</i>	19
Dochody i wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of powiats per capita in 2013</i>	20
Dochody i wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of cities with powiat status per capita in 2013</i>	21
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r.	<i>Revenue and expenditure of local government budgetary establishments in 2013</i>	22

*

* *

W wersji angielskiej: przedmowa i spis treści.

In English version: preface and contents.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(–)	– zjawisko nie wystąpiło.
Zero:	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	=	tysiąc
r.	=	rok
p. proc.	=	punkt procentowy
nr (Nr)	=	numer
poz.	=	pozycja
str.	=	strona
tabl.	=	tablica
tj.	=	to jest
Dz. Urz.	=	Dziennik Urzędowy
Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
UE	=	Unia Europejska
WE	=	Wspólnota Europejska

UWAGI METODYCZNE

W publikacji przedstawiono informacje dotyczące realizacji budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego (gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i województwa) w 2013 r. oraz wybrane dane w retrospekcji sięgającej 2005 r.

Przez gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzeniem dochodów i przychodów publicznych, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem samorządowym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Jednostką budżetową jest jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych nieposiadająca osobowości prawnej, która pokrywa swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadza na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa, albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności, a podstawą gospodarki finansowej jest plan dochodów i wydatków zwany „planem finansowym jednostki budżetowej”.

Samorządowy zakład budżetowy odpłatnie wykonuje zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych, które mogą być powiększone o dotacje otrzymane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego lub państwa oraz płatności w ramach budżetu środków europejskich. Samorządowy zakład budżetowy może wykonywać zadania własne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie: gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi, dróg, ulic, mostów, placów, organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, lokalnego transportu zbiorowego, targowisk i hal targowych, cmentarzy, zieleni gminnej i zadrzewień, kultury fizycznej i sportu (w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych), pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, utrzymywania gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt (w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginieciem).

Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Uchwała się go na rok budżetowy, którym jest rok kalendarzowy. Uchwała budżetowa stanowi podstawę gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w roku budżetowym.

Dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych, przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Dotacje celowe są to środki przeznaczone na:

- 1) finansowanie lub dofinansowanie:
 - a) zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
 - b) ustawowo określonych zadań, w tym zadań z zakresu mecenatu państwa nad kulturą, realizowanych przez jednostki inne niż jednostki samorządu terytorialnego,
 - c) bieżących zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego,
 - d) zadań agencji wykonawczych,
 - e) zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym,
 - f) kosztów realizacji inwestycji;
- 2) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych w zakresie określonym w odrębnych ustawach;
- 3) realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi (inne niż środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej) oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), wydatkowanych przez podmioty realizujące te programy, inne niż państwowe jednostki budżetowe;
- 4) realizację projektów pomocy technicznej finansowanych z udziałem środków europejskich i środków przeznaczonych na realizację programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 VII 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31 VII 2006 r., str. 1) oraz programów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 X 2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz. Urz. UE L 310 z 9 XI 2006 r., str. 1);
- 5) finansowanie lub dofinansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty ze środków przekazywanych przez agencje wykonawcze, państwowe fundusze celowe oraz inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego;
- 6) realizację programów finansowanych z udziałem środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004–2009 oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2004–2009;
- 7) współfinansowanie realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich;
- 8) wyprzedzające finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej w części podlegającej refundacji ze środków Unii Europejskiej.

Podstawą prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych w 2005 r. była ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148, z późniejszymi zmianami), w latach 2006–2009 – ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach

publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami, a od 2010 r. jest nią ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 885, z późniejszymi zmianami). W odniesieniu do gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego taką podstawą są również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 594, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 595 i 596, z późniejszymi zmianami) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2010 Nr 80, poz. 526, z późniejszymi zmianami).

Budżety gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 885, z późniejszymi zmianami).

Dane dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań wprowadzonych rozporządzeniami Ministra Finansów:

- Rb-27S – roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego,
- Rb-28S – roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego,
- Rb-30S – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- Rb-34 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi finansowanych.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 207) z późniejszymi zmianami.

Na **dochody gmin** składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy,
 - b) udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, od podatników tego podatku posiadających siedzibę na obszarze gminy,
 - c) wpływy z podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej, od spadków i darowizn, od czynności cywilnoprawnych,
 - d) wpływy z opłat, np. skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów,
 - e) dochody z majątku gminy, np. dochody z najmu i dzierżawy,

- f) pozostałe dochody, np. odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty, spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) realizowane na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) otrzymane z funduszy celowych;
 - 3) §§ 200 i 620 (do 31 XII 2009 r. dotacje rozwojowe) – dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich;
 - 4) subwencja ogólna dla gmin składająca się z części:
 - a) oświatowej, w tym na utrzymanie publicznych szkół podstawowych i gimnazjów, kształcenie i odprawy nauczycieli,
 - b) wyrównawczej, finansującej świadczenia z pomocy społecznej oraz zmniejszającej dysproporcje poziomu dochodów gmin,
 - c) równoważącej, przyznawanej gminom w związku z przekazaniem dodatkowych zadań z zakresu pomocy społecznej (np. dodatki mieszkaniowe).

Ponadto niektóre gminy otrzymują część rekompensującą subwencji ogólnej wynikającą z ustawy z dnia 2 X 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840) z późniejszymi zmianami oraz uzupełnienie subwencji ogólnej.

Na **dochody powiatów** składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze powiatu,
 - b) udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, od podatników tego podatku posiadających siedzibę na obszarze powiatu,
 - c) dochody z majątku powiatu, np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - d) wpływy z opłat stanowiących dochody powiatu, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów,
 - e) pozostałe dochody, np. odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty, spadki, zapisy i darowizny na rzecz powiatu;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) realizowane na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) otrzymane z funduszy celowych;
- 3) §§ 200 i 620 (do 31 XII 2009 r. dotacje rozwojowe) – dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich;

- 4) subwencja ogólna dla powiatów składająca się z części:
 - a) oświatowej, w tym na utrzymanie publicznych szkół ponadpodstawowych, szkolnictwa specjalnego oraz placówek całodobowego pobytu uczniów (bursy, internaty), doksztalcanie i odprawy nauczycieli,
 - b) wyrównawczej finansującej świadczenia z pomocy społecznej oraz zmniejszającej dysproporcje poziomu dochodów powiatów,
 - c) równoważącej, przyznawanej powiatom na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz w związku ze zróżnicowaniem sieci dróg powiatowych.

Ponadto powiaty mogą otrzymywać dodatkowo uzupełnienie subwencji ogólnej.

Na **dochody miast na prawach powiatu** składają się dochody gminne i dochody powiatowe (opisane wyżej), ponieważ miasta na prawach powiatu realizują zarówno zadania gminne, jak i powiatowe.

Na **dochody województw samorządowych** składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze województwa,
 - b) udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, od podatników tego podatku posiadających siedzibę na obszarze województwa,
 - c) dochody z majątku województw, np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - d) pozostałe dochody, np. odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty, spadki, zapisy i darowizny na rzecz województwa;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) realizowane na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) otrzymane z funduszy celowych;
- 3) §§ 200 i 620 (do 31 XII 2009 r. dotacje rozwojowe) – dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich;
- 4) subwencja ogólna dla województw składająca się z części:
 - a) oświatowej, w tym na utrzymanie publicznych szkół ponadpodstawowych i specjalnych o zasięgu regionalnym lub wojewódzkim, ośrodków metodycznych, kolegiów nauczycielskich, placówek doksztalcania i doskonalenia nauczycieli,
 - b) wyrównawczej przeznaczonej na uzupełnienie dochodów województwa samorządowego,
 - c) regionalnej, przyznawanej na wyrównanie różnic w dochodach poszczególnych województw samorządowych, wynikających z różnego potencjału gospodarczego, gęstości zaludnienia, powierzchni dróg publicznych na 1 mieszkańca.

Ponadto województwo może otrzymywać dodatkowo uzupełnienie subwencji ogólnej.

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego rozpatrywane są w podziale na bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące to dochody budżetowe niebędące dochodami majątkowymi (dochody ogółem pomniejszone o dochody majątkowe).

Do **dochodów majątkowych** zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku, dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Wydatki bieżące to wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi (wydatki ogółem pomniejszone o wydatki majątkowe).

Na **wydatki bieżące** składają się:

- a) dotacje, w tym dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych,
- b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- c) wynagrodzenia,
- d) pochodne od wynagrodzeń, w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy,
- e) wydatki na obsługę długu publicznego,
- f) wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji,
- g) pozostałe, w tym zakup materiałów i usług.

Wydatki majątkowe obejmują zaś:

- a) inwestycje i zakupy inwestycyjne,
- b) zakup i objęcie akcji i udziałów,
- c) wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

Wynik finansowy budżetu jednostki samorządu terytorialnego (**nadwyżka/deficyt**) jest to odpowiednio: dodatnia lub ujemna różnica między dochodami a wydatkami jednostki samorządu terytorialnego.

Do **środków z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi** zalicza się:

- a) środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz środków finansujących Wspólną Politykę Rolną i Wspólną Politykę Rybacką,
- b) niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

*

* *

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Przy przeliczaniu dochodów i wydatków na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według faktycznego miejsca zamieszkania w dniu 30 VI. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną za lata 2005–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

Budżety jednostek samorządu terytorialnego

Według stanu w dniu 1 stycznia 2013 r., na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 14 powiatów, 3 miasta na prawach powiatu oraz 118 gmin¹. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania z zakresu działania gmin oraz powiatów i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin podane zostały bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu przedstawiono łącznie dla części gminnej oraz powiatowej. Zatem dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą 115 gmin, wśród których 10 posiadało status gminy miejskiej, 27 – gminy miejsko-wiejskiej, a 78 – gminy wiejskiej. Liczba jednostek na poszczególnych poziomach podziału terytorialnego i ich status nie uległy zmianie w porównaniu z poprzednim rokiem.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2013 R.

Stan w dniu 1 I

¹ W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. kształtowały się następująco:

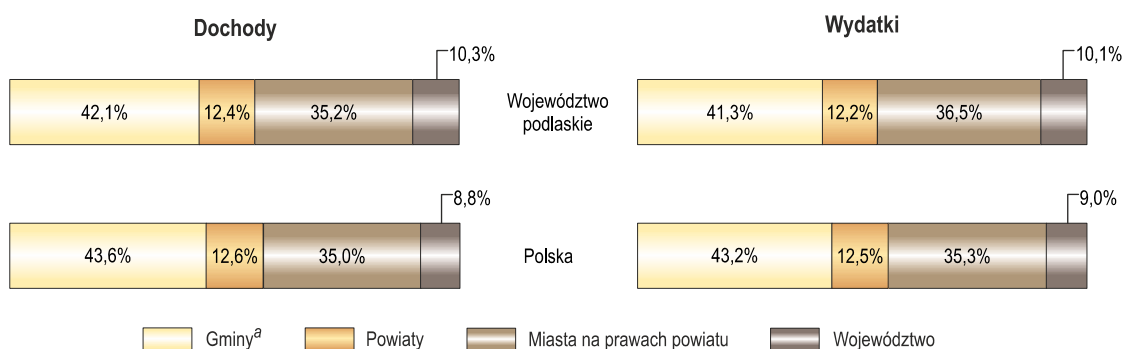
Wyszczególnienie	Dochody	Wydatki	Wynik	Do- chody	Wy- datki	Do- chody	Wy- datki	Wynik	Do- chody	Wy- datki
						na 1 mieszkańca				
	w tysiącach złotych			2012=100		w złotych			2012=100	
O g ó ł e m	5542393,7	5550896,8	-8503,0	104,0	103,1	4632	4639	-7	104,2	103,4
Gminy ^a	2332366,1	2290085,1	42281,0	105,1	104,8	3031	2976	55	105,5	105,3
miejskie	458580,4	445923,1	12657,3	109,2	103,6	2727	2652	75	109,8	104,1
miejsko-wiejskie	689065,3	682283,0	6782,3	106,3	107,2	2833	2805	28	106,5	107,4
wiejskie	1184720,5	1161879,1	22841,5	102,9	103,9	3308	3245	64	103,5	104,5
Miasta na prawach powiatu	1951424,7	2024938,0	-73513,4	97,4	97,9	4570	4742	-172	97,4	97,9
Powiaty	685787,6	674892,2	10895,4	107,0	105,7	891	877	14	107,5	106,2
Województwo	572815,3	560981,3	11833,9	122,3	114,0	479	469	10	122,7	114,3

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

W 2013 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 5542,4 mln zł. Były one o 4,0% wyższe od uzyskanych w 2012 r. (w kraju wzrosły o 3,4%) i stanowiły 3,0% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

Spośród jednostek samorządowych poszczególnych szczebli największy udział w realizacji dochodów, wynoszący 42,1% (w 2012 r. – 41,6%), miały gminy. Stosunkowo duży odsetek, sięgający 35,2% (rok wcześniej – 37,6%), stanowiły dochody miast na prawach powiatu. Udział dochodów powiatów ukształtował się na poziomie 12,4% (przed rokiem – 12,0%), zaś województwa – 10,3% (w poprzednim roku – 8,8%).

STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2013 R.

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

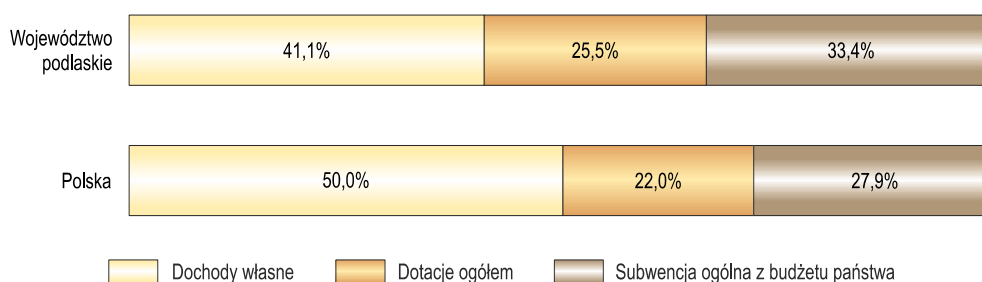
Z ogólnej kwoty dochodów jednostek samorządu terytorialnego na dochody własne przypadało 2277,2 mln zł (41,1% dochodów ogółem), co oznacza wzrost o 6,0% w stosunku do 2012 r. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w miastach na prawach powiatu – 51,3% i gminach – 42,5%, zaś mniejszy w powiatach – 25,1% oraz województwie – 19,8%. Spośród znaczących w strukturze dochodów własnych kategorii dochodowych wyższe niż w 2012 r. były dochody z tytułu podat-

ku od nieruchomości (o 7,4%), wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (o 4,4%) oraz dochody z majątku (o 1,0%).

W 2013 r. jednostkom samorządowym przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa w kwocie 1852,3 mln zł (33,4% dochodów ogółem), czyli o 3,0% wyższej niż rok wcześniej. Ich dominujący składnik (68,2%) stanowiła część oświatowa – 1263,8 mln zł. Największy udział subwencji ogólnej odnotowano w dochodach powiatów (44,3%), a najmniejszy – w dochodach województwa (28,6%).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dotacje w kwocie 1412,9 mln zł (25,5% dochodów ogółem), tj. o 1,9% wyższej niż rok wcześniej. Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich ukształtowały się na poziomie 533,8 mln zł. Udział dotacji w dochodach jednostek samorządu terytorialnego wahał się od 19,1% w miastach na prawach powiatu do 51,6% w województwie.

STRUKTURA DOCHODÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

W 2013 r. w strukturze dochodów jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej główną pozycję zajmowały różne rozliczenia stanowiące 37,3% ogółu dochodów (o 0,1 p. proc. mniej niż rok wcześniej). Najwyższy udział miały one w województwie (62,2%), a najniższy – w miastach na prawach powiatu (30,3%). Ważnym źródłem dochodów były także dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Ich odsetek ukształtował się na poziomie 29,3%, przy czym najniższą wartość (12,6%) przyjął w powiatach, a najwyższą (34,5%) – w miastach na prawach powiatu. Znaczny udział w łącznych dochodach jednostek samorządowych miały także dochody z działów: pomoc społeczna (9,5%), transport i łączność (6,3%) oraz gospodarka mieszkaniowa (3,8%).

W 2013 r. dochody ogółem wszystkich szczebli jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca województwa podlaskiego ukształtowały się na poziomie 4632 zł, tj. o 4,2% wyższym niż w 2012 r. Dochody miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca wyniosły 4570 zł (o 2,6% mniej niż w poprzednim roku), gmin – 3031 zł (o 5,5% więcej niż rok wcześniej), powiatów – 891 zł (o 7,5% więcej niż w 2012 r.), a województwa – 479 zł (o 22,7% więcej niż przed rokiem).

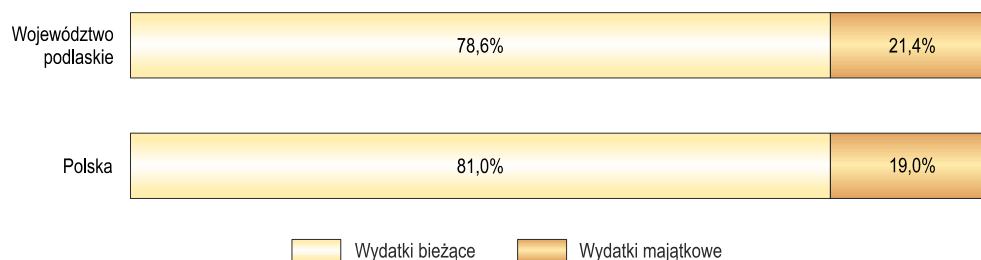
Łączne wydatki wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego poniesione w 2013 r. wyniosły 5550,9 mln zł i były o 3,1% wyższe niż w 2012 r., zaś w skali kraju wzrost ten osiągnął poziom 1,9%. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego stanowiły 3,0% wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

Wśród jednostek samorządowych w województwie najwyższą kwotę wydały gminy – 2290,1 mln zł (wzrost o 4,8% w skali roku), a następnie miasta na prawach powiatu – 2024,9 mln zł (spadek o 2,1%). Wydatki powiatów ukształtowały się na poziomie 674,9 mln zł (o 5,7% wyższym niż w poprzednim roku), a województwa – 561,0 mln zł (o 14,0% wyższym).

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące. W 2013 r. wyniosły one 4361,4 mln zł i stanowiły 78,6% wydatków ogółem. Z tej kwoty najwięcej, bo aż 1809,2 mln zł (32,6% łącznych wydatków jednostek samorządowych) przeznaczono na wynagrodzenia, a 925,7 mln zł (16,7%) na zakup materiałów i usług. Analizując strukturę wydatków jednostek samorządu terytorialnego poszczególnych szczebli można stwierdzić, że najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w powiatach (84,2%), zaś najniższy – w województwie (51,3%). Największy odsetek środków przeznaczonych na wynagrodzenia stwierdzono również w powiatach (42,7%), a najmniejszy – w województwie (13,7%). Zakup materiałów i usług stanowił największe obciążenie dla budżetów miast na prawach powiatu (18,7% ich łącznych wydatków), a najmniejsze – dla budżetu województwa (13,2%). W budżecie województwa istotną pozycją wydatków były dotacje, stanowiące 19,5% ich ogólnej kwoty, podczas gdy udział dotacji w wydatkach powiatów wyniósł tylko 4,1%.

W 2013 r. jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na wydatki majątkowe 1189,5 mln zł (21,4% wydatków ogółem), tj. o 6,1% więcej niż w 2012 r. Z tego na inwestycje przekazano 1182,5 mln zł (21,3% wydatków ogółem), co stanowiło niemal całość wydatków majątkowych (99,4%). Na ten cel najwięcej wydatkowano z budżetu województwa (48,7% ogólnych wydatków województwa), a najmniej z budżetów powiatów (odpowiednio 15,8%).

STRUKTURA WYDATKÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

W 2013 r., podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej miały nakłady na oświatę i wychowanie (31,6%) oraz na transport i łączność (16,8%). Środki przeznaczone na oświatę i wychowanie były największym obciążeniem dla budżetów miast na prawach powiatu i gmin (stanowiąc odpowiednio 36,3% i 35,7% wydatków tych jednostek samorządowych), a wydatki na transport i łączność – dla budżetu województwa (40,8%). Ważną pozycję w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego zajmowała również pomoc społeczna (13,2% wydatków ogółem) oraz administracja publiczna (8,6%). Wydatki na pomoc społeczną najwyższy udział miały w gminach (17,1% wydatków gmin ogółem) i miastach na prawach powiatu (12,9% wydatków miast na prawach powiatu ogółem), natomiast środki na administrację publiczną stanowiły najwyższy odsetek w wydatkach powiatów i gmin (odpowiednio 11,0% i 10,8%). Dla budżetów gmin

znacznym obciążeniem były również koszty związane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska (8,1%), dla budżetów powiatów – wydatki na ochronę zdrowia (7,5%) i edukacyjną opiekę wychowawczą (6,2%), a dla budżetów miast na prawach powiatu – wydatki na gospodarkę mieszkaniową (5,7%). W budżecie województwa dość duży odsetek środków przeznaczono na ochronę zdrowia (10,6%), administrację publiczną (8,7%) oraz rolnictwo i łowiectwo (8,5%).

Łączne wydatki wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4639 zł (o 3,4% więcej niż przed rokiem), przy czym w miastach na prawach powiatu – 4742 zł (o 2,1% mniej), w gminach – 2976 zł (o 5,3% więcej), w powiatach – 877 zł (o 6,2% więcej), a z budżetu województwa – 469 zł (o 14,3% więcej).

Jednostki samorządowe z terenu województwa podlaskiego zamknęły 2013 r. łącznym deficytem w wysokości 8,5 mln zł, który zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku, kiedy to poziom wydatkowanych środków przekroczył uzyskane dochody o 51,5 mln zł. Deficyt w kwocie 73,5 mln zł odnotowano tylko w budżetach miast na prawach powiatu, natomiast budżety gmin, budżety powiatów oraz budżet województwa zamknęły się nadwyżką w wysokości odpowiednio 42,3 mln zł, 10,9 mln zł i 11,8 mln zł.

W 2013 r. w województwie podlaskim spośród 133 jednostek samorządu terytorialnego 90 osiągnęło nadwyżkę budżetową, a w 43 stwierdzono deficyt (w 2012 r. było to odpowiednio 85 i 48). Wśród jednostek, które wypracowały nadwyżkę budżetową najliczniejszą grupę stanowiły te o relacji nadwyżki do uzyskanych dochodów poniżej 5%. Ich udział w grupie wszystkich jednostek z nadwyżką budżetową wyniósł 48,9%. Odsetek jednostek wykazujących nadwyżkę budżetową, mieszczącą się w przedziale od 5% do 10% osiągniętych dochodów kształtował się na poziomie 36,7%, a nadwyżkę w wysokości powyżej 10% uzyskanych dochodów zanotowano w przypadku 14,4% omawianej grupy jednostek. Wśród jednostek samorządu terytorialnego z deficytem budżetowym najwięcej było takich, w których relacja deficytu do dochodów nie przekraczała 5% (53,5%).

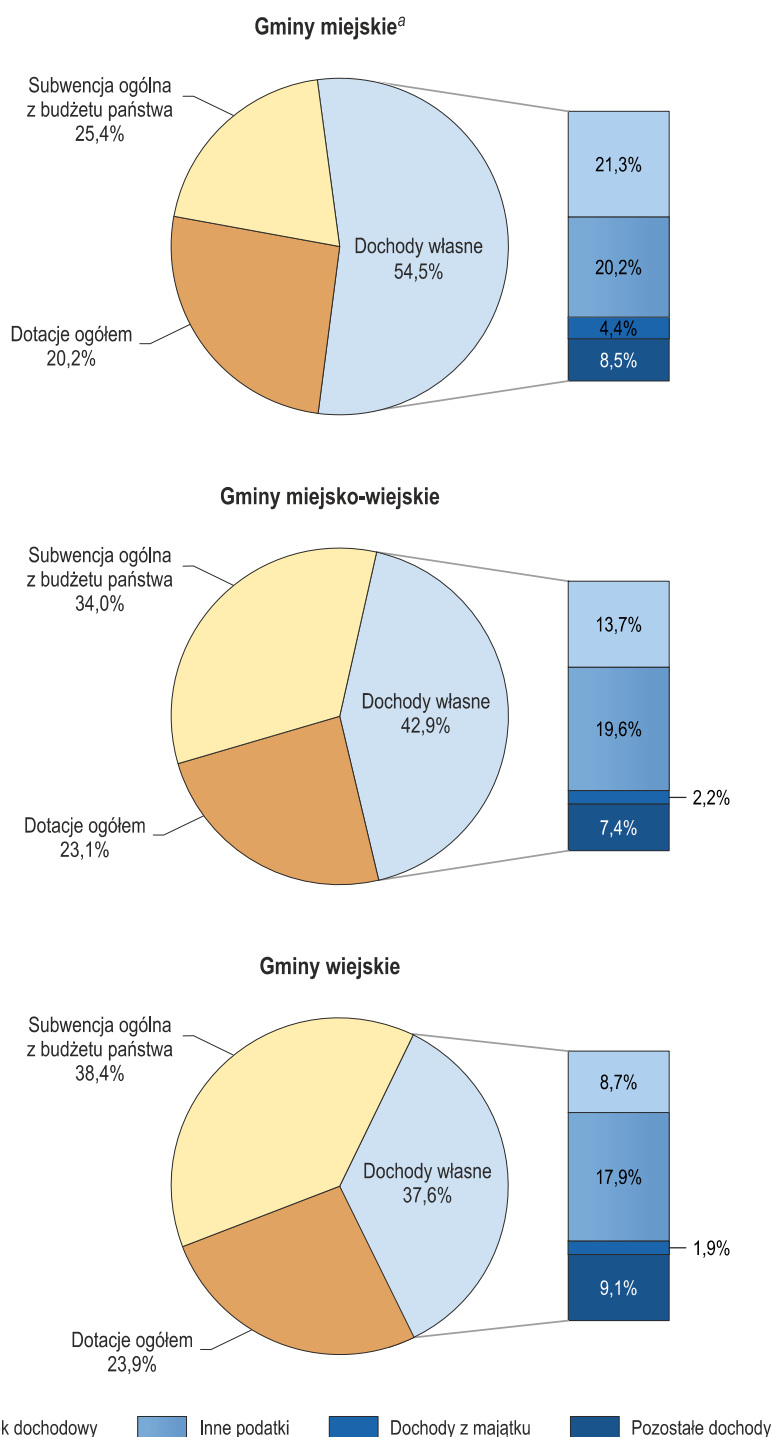
Budżety gmin

W 2013 r. łączne dochody gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie podlaskim wyniosły 2332,4 mln zł i stanowiły 2,9% dochodów wszystkich gmin w kraju. W odniesieniu do 2012 r. dochody te wzrosły o 5,1%, przy czym dochody gmin miejskich zwiększyły się o 9,2%, gmin miejsko-wiejskich – o 6,3%, a wiejskich – o 2,9%.

Największy udział w dochodach gmin ogółem miały gminy wiejskie – 50,8%. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 29,5%, a gmin miejskich – 19,7% dochodów wszystkich gmin.

W omawianym roku głównym źródłem wpływów do budżetów gmin były dochody własne w kwocie 991,2 mln zł, tj. o 9,8% wyższej niż w 2012 r. Ich udział w dochodach poszczególnych gmin był zróżnicowany i wahał się od 70,5% w gminie Mielnik do 16,2% w gminie Przytuły. Wysokim poziomem tego wskaźnika charakteryzowały się także gminy: Orla (68,1%), Supraśl (67,7%) oraz gmina miejska Wysokie Mazowieckie (65,0%). W 24 gminach województwa podlaskiego udział dochodów własnych w dochodach ogółem przekraczał 50%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Największą część dochodów własnych gmin (30,8%) stanowił podatek od nieruchomości, z którego wpływy w 2013 r. wyniosły 305,4 mln zł i były o 8,1% wyższe niż przed rokiem. Istotną pozycję w strukturze dochodów własnych gmin zajmował także podatek dochodowy od osób fizycznych, który wyniósł 282,3 mln zł (28,5% dochodów własnych gmin).

Dochody gmin z tytułu dotacji wyniosły 535,6 mln zł, co oznacza wzrost o 2,3% w skali roku. Ich odsetek w łącznych dochodach omawianych jednostek samorządowych ukształtował się na poziomie 23,0%.

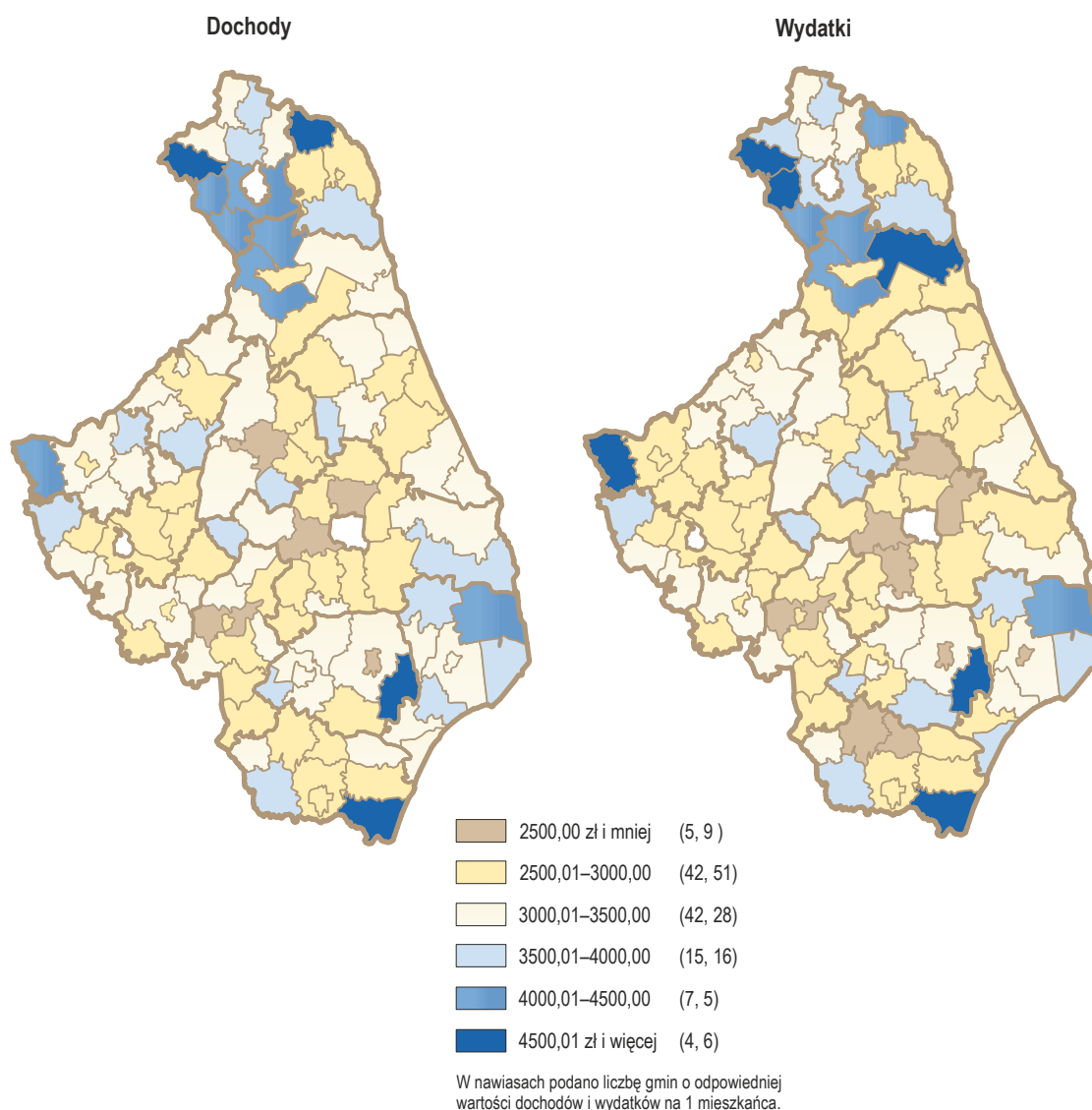
Największy udział w ogólnej kwocie dotacji, sięgający 78,4%, miały dotacje celowe z budżetu państwa, a ich wartość ukształtowała się na poziomie 420,0 mln zł (18,0% dochodów gmin ogółem). Środki te stanowiły największy odsetek w dochodach gmin: Nowy Dwór (31,2%), Turośl (29,9%) i Czeremcha (29,6%), natomiast najmniejszy – w gminie Mielnik (5,3%), gminie miejskiej Wysokie Mazowieckie (7,9%) oraz gminie Raczki (10,6%).

W 2013 r. gminy województwa podlaskiego otrzymały z budżetu państwa subwencję ogólną w wysokości 805,5 mln zł, tj. o 1,6% wyższą niż w 2012 r., a jej udział w strukturze łącznych dochodów gmin ukształtował się na poziomie 34,5%. Główną składową omawianej subwencji stanowiła część oświatowa, na którą przypadło 64,1% jej ogólnej kwoty. Udział subwencji ogólnej w dochodach poszczególnych gmin kształtował się między 56,5% w Wiźnie a 9,1% w Mielniku. Wysoki udział dochodów z tego źródła odnotowano również w gminach: Przytuły (53,5%), Jedwabne (52,9%), Stawiski (52,6%), Nowe Piekuty (52,4%), Dziadkowice (52,2%) oraz Turośl (52,1%).

W strukturze dochodów gmin według działów klasyfikacji budżetowej największy udział miały środki pochodzące z: różnych rozliczeń (34,9%), dochodów od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (33,2%), a także z działu pomoc społeczna (13,7%). W 2013 r. dochody gmin uzyskane z działu różne rozliczenia zamknęły się kwotą 813,7 mln zł i wzrosły o 1,4% w odniesieniu do zanotowanych w poprzednim roku. Środki pochodzące z tego źródła w największym stopniu zasiły budżety gmin: Wizna (56,5% ogółu dochodów gminy) oraz Przytuły i Stawiski (po 53,8%), a w najmniejszym – Mielnik (9,4%). Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej zamknęły się kwotą 774,3 mln zł, co oznacza wzrost o 11,9% w stosunku do 2012 r. Otrzymane z tego tytułu fundusze stanowiły największy odsetek dochodów gmin: Mielnik (68,2%), wiejskiej Zambrów (58,8%) oraz Michałowo (57,1%), natomiast najmniejszy – gmin Turośl (9,9%) i Przytuły (10,9%). Z działu pomoc społeczna przekazano gminom 318,4 mln zł, tj. o 2,8% więcej niż rok temu. Największy udział środków pieniężnych uzyskanych z tego źródła odnotowano w dochodach gmin: Jedwabne (19,9%), wiejskiej Grajewo (19,7%), miejskiej Hajnówka (19,2%), Rutki (19,1%) i Rajgród (19,0%), zaś najmniejszy w gminach: Mielnik (4,1%), miejskiej Wysokie Mazowieckie (6,5%) oraz Orla (7,7%). Z działu rolnictwo i łowiectwo pochodziło 4,1% łącznych dochodów omawianych jednostek samorządowych, gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 3,3%, gospodarka mieszkaniowa – 2,9%, oświata i wychowanie – 1,8%, a transport i łączność – 1,7%.

W 2013 r. dochody gmin województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3031 zł, tj. o 5,5% więcej niż przed rokiem. Najwyższą ich wartość odnotowano w gminach: Mielnik – 7549 zł (spadek o 1,2% w stosunku do 2012 r.), Filipów – 6078 zł (wzrost o 94,5%), Puńsk – 4847 zł (wzrost o 4,4%) oraz Orla – 4810 zł (wzrost o 17,1%). Najniższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca stwierdzono w gminach: wiejskiej Wysokie Mazowieckie – 2281 zł (spadek w odniesieniu do poprzedniego roku o 2,2%), Choroszcz – 2299 zł (wzrost o 3,3%), Wasilków – 2403 zł (wzrost o 1,6%) oraz Mońki – 2432 zł (wzrost o 9,9%).

DOCHODY I WYDATKI GMIN^a NA 1 MIESZKAŃCA W 2013 R.

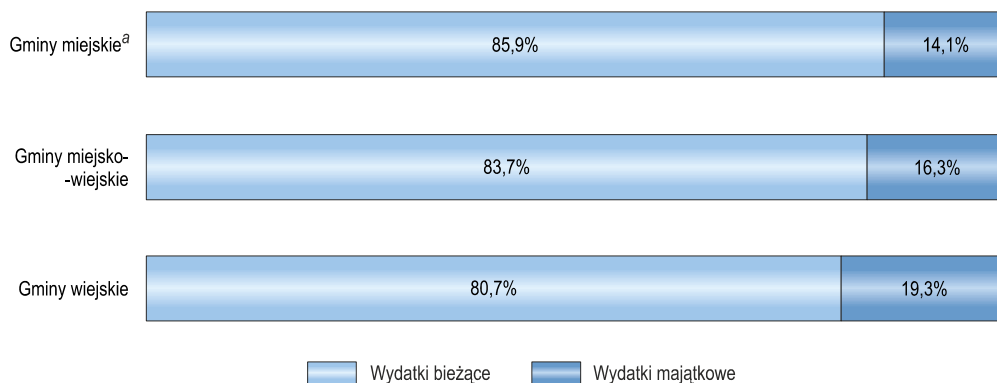

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

W omawianym roku łączne wydatki gmin województwa podlaskiego wyniosły 2290,0 mln zł i stanowiły 2,9% wydatków wszystkich gmin w Polsce. W odniesieniu do 2012 r. ich wartość zwiększyła się o 4,8%. Wzrost wydatków w skali roku odnotowano zarówno w gminach miejskich (o 3,6%), miejsko-wiejskich (o 7,2%), jak i wiejskich (o 3,9%).

Największy udział w łącznych wydatkach gmin miały gminy wiejskie (50,7%), niższym odsetkiem charakteryzowały się gminy miejsko-wiejskie (29,8%), a najmniejszym – gminy miejskie (19,5%).

STRUKTURA WYDATKÓW GMIN^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

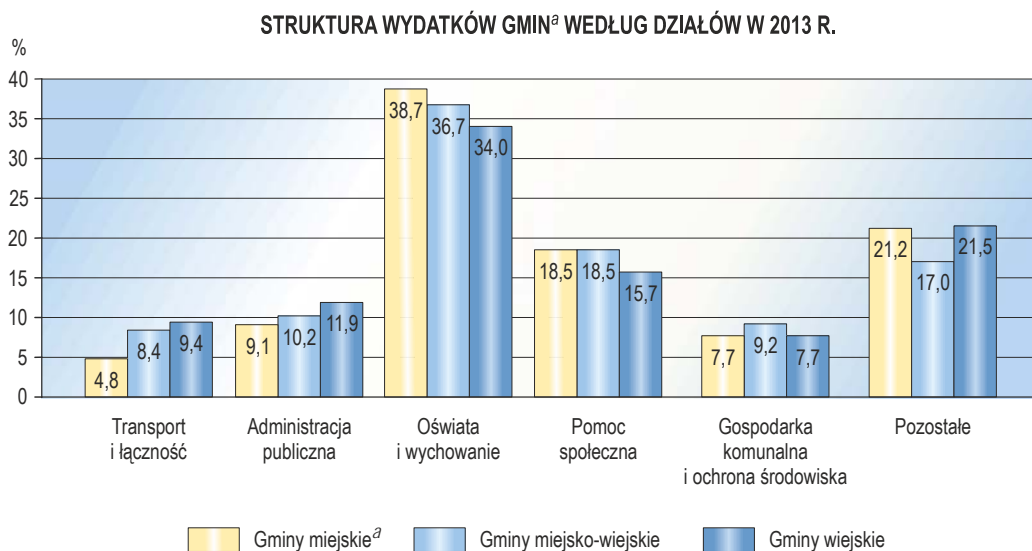
^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Głównym obciążeniem budżetów gmin były wydatki bieżące, które wyniosły łącznie 1891,6 mln zł i stanowiły 82,6% wydatków ogółem, a ich wartość wzrosła o 3,2% w odniesieniu do 2012 r. W strukturze wydatków gmin 32,9% (753,0 mln zł) stanowiły wynagrodzenia, które wzrosły o 1,0% w stosunku do poprzedniego roku. Największy udział wynagrodzeń odnotowano w wydatkach gmin: Piątница (42,8%), Milejczyce (42,6%) i Janów (42,0%). Najmniejszy odsetek środków przeznaczono na ten cel w gminach: Filipów (16,3%), Bakałarzewo (18,6%) oraz miejskiej Zambrów (19,0%). Duże znaczenie wśród wydatków bieżących gmin miały także świadczenia na rzecz osób fizycznych. W 2013 r. gminy województwa podlaskiego przeznaczyły na ten cel 16,1% ogółu wydatkowanych środków (369,5 mln zł), co oznacza wzrost o 2,5% w odniesieniu do poprzedniego roku. Udział środków przeznaczonych na ten cel w wydatkach poszczególnych gmin był zróżnicowany i wahał się od 24,1% w Jasionówce i Bargłowie Kościelnym do 6,4% w Mielniku. Wysokim poziomem tego wskaźnika charakteryzowały się także gminy Miastkowo (24,0%) oraz Jedwabne (23,0%).

Poza wydatkami bieżącymi, gminy ponosiły wydatki majątkowe, które w 2013 r. wyniosły 398,4 mln zł i były o 13,2% wyższe w odniesieniu do zanotowanych w poprzednim roku. Stanowiły one 17,4% łącznych wydatków omawianych jednostek samorządowych i prawie w całości (99,7%) zostały przeznaczone na inwestycje. W 2013 r. poziom wydatków inwestycyjnych poniesionych przez gminy osiągnął wartość 397,1 mln zł i zwiększył się w skali roku o 13,1%. W poszczególnych gminach udział środków przeznaczonych na inwestycje w ogólnej puli wydatków był bardzo zróżnicowany i kształtował się od 54,2% w gminie Filipów do 0,03% w gminie miejskiej Sejny. Poza Filipowem, znaczącą część swojego budżetu przeznaczyły na inwestycje również gminy: Bakałarzewo (48,9%), Raczki (46,4%), Orla (40,9%), wiejska Zambrów (39,6%), a także wiejska Augustów (39,2%).

W strukturze wydatków gmin województwa podlaskiego według działów najwięcej środków przeznaczono na: oświatę i wychowanie (35,7%), pomoc społeczną (17,1%) i administrację publiczną (10,8%). W 2013 r. wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 818,1 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku nie uległy istotnej zmianie. Największy odsetek wydatków na ten cel przeznaczyły gminy: Piątница (50,0%), Mały Płock (48,0%) i miejska Wysokie Mazowieckie (47,9%), zaś najmniejszy – Mielnik (15,7%) i Filipów (16,5%). Wydatki w zakresie pomocy społecznej zamknęły się w kwocie 391,1 mln zł,

tj. o 4,0% większej niż przed rokiem. Największą część wydatków przeznaczono na ten dział w gminie miejskiej Hajnówka (25,5%) oraz w Lipsku (23,3%), Łapach (23,2%) i Rajgradzie (23,1%), a najmniejszą – w Mielniku (6,5%), Orli (9,0%) i gminie miejskiej Wysokie Mazowieckie (9,9%). Na administrację publiczną wydano łącznie 248,3 mln zł, tj. o 3,5% więcej niż w roku poprzednim. Największą część środków budżetowych wydatkowano na ten cel w Milejczycach (21,0%), Zawadach (19,9%), Grabowie (19,3%), Lipsku (19,2%) i Białowieży (19,1%), natomiast najmniejszą – w Łapach (6,1%), Radziłowie (6,2%) oraz gminie wiejskiej Augustów (6,3%).

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

W 2013 r. wydatki gmin w województwie podlaskim przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 2976 zł i były o 5,3% wyższe niż rok wcześniej. Najwięcej środków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowały gminy: Mielnik (7610 zł), Filipów (5998 zł) oraz Bakałarzewo (5088 zł), natomiast najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosły: Choroszcz (2177 zł), gmina miejska Bielsk Podlaski (2370 zł) i Supraśl (2390 zł).

Gminy województwa podlaskiego zamknęły 2013 r. łączną nadwyżką w kwocie 42,3 mln zł (przed rokiem – 34,1 mln zł). Relacja nadwyżki do dochodów wyniosła 1,8% i wzrosła o 0,3 p. proc. w stosunku do 2012 r.). Wśród 78 gmin, które wypracowały nadwyżkę budżetową największą grupę (83,3%) stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów nieprzekraczającej 10%. Spośród 37 gmin, których budżety zamknęły się deficytem, prawie połowa (48,6%) charakteryzowała się relacją wyniku do dochodów poniżej 5%. Największą kwotę nadwyżki budżetowej wykazała gmina miejska Grajewo (7,1 mln zł), a największy deficyt odnotowano w gminie Łapy (4,0 mln zł).

Budżety powiatów

W 2013 r. powiaty województwa podlaskiego osiągnęły łącznie dochody w wysokości 685,8 mln zł, tj. o 7,0% większe w stosunku do uzyskanych w 2012 r. (w kraju – wzrost o 2,5%). Dochody te stanowiły 3,0% dochodów wszystkich powiatów w kraju.

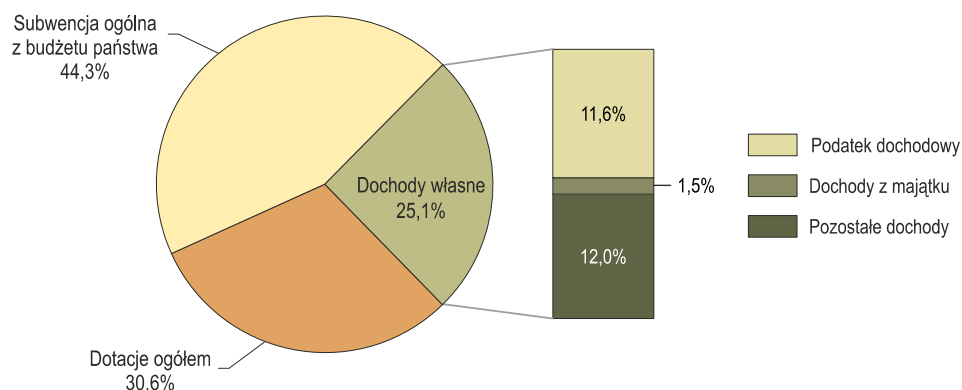
W omawianym roku najwyższe dochody uzyskały powiaty: białostocki – 112,9 mln zł (16,5% ogólnych dochodów powiatów województwa podlaskiego), wysokomazowiecki – 61,0 mln zł (8,9%), sokólski – 59,6 mln zł (8,7%) oraz augustowski 58,7 mln zł (8,6%), a najniższe – powiaty sejneński – 21,6 mln zł (3,1%) i kolneński – 26,9 mln zł (3,9%).

Dochody własne stanowiły 25,1% ogółu dochodów powiatów, a ich największą część (11,3% dochodów ogółem) uzyskano z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Odsetek dochodów własnych w ogólnych dochodach poszczególnych powiatów przekroczył przeciętny poziom w województwie w 6 jednostkach samorządowych omawianego szczebla. Najwyższy ich udział zanotowano w powiecie białostockim (37,5%), a najniższy – w powiecie sokólskim (16,0%).

W 2013 r. powiaty otrzymały łącznie dotacje w wysokości 209,9 mln zł, co stanowiło 30,6% ogółu dochodów powiatów. Najwięcej otrzymano dotacji celowych (25,2% dochodów ogółem), w tym zwłaszcza dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na zadania z zakresu administracji rządowej (15,1%). Najwyższy udział dotacji w dochodach ogółem odnotowano w powiecie łomżyńskim (46,9%), a najniższy – w zambrowskim (19,6%).

Największy udział (44,3%) w dochodach podlaskich powiatów miała subwencja ogólna z budżetu państwa, która wyniosła 303,7 mln zł, tj. o 1,4% więcej niż przed rokiem. Na część oświatową przypadało 196,1 mln zł, tj. 64,6% subwencji ogólnej, a 28,6% łącznych dochodów powiatów. W 8 powiatach udział subwencji ogólnej w ich dochodach był wyższy niż średnio w województwie. Najwyższy jej odsetek zanotowano w powiecie sokólskim (61,2%), a najniższy – w białostockim (23,5%).

STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

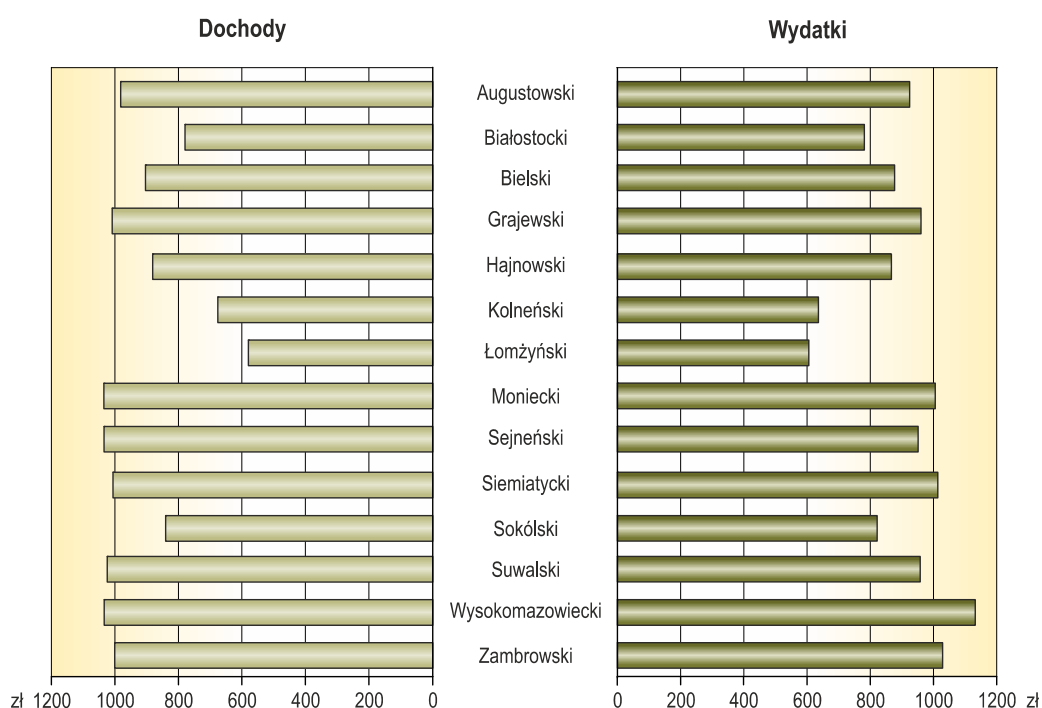

Analiza struktury dochodów powiatów według działów klasyfikacji budżetowej wykazała, że omawiane jednostki samorządowe otrzymały najczęściej środków w ramach: różnych rozliczeń (44,4%), dochodów od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej

(12,6%) oraz z działu transport i łączność (8,2%). W 2013 r. dochody powiatów w ramach działu różne rozliczenia zamknęły się kwotą 304,7 mln zł, co oznacza wzrost o 1,0% w stosunku do poprzedniego roku. Fundusze pochodzące z tego źródła w największym stopniu zasiły budżety powiatów: sokólskiego (61,4% dochodów tego powiatu), augustowskiego (56,8%) oraz grajewskiego (55,8%), a w najmniejszym – budżet powiatu białostockiego (23,8%). Wysokość środków pozyskanych przez wszystkie powiaty województwa z działu dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej zamknęły się kwotą 86,7 mln zł, czyli o 8,5% większą niż rok wcześniej. Środki pieniężne uzyskane w ramach tego działu miały największy udział w dochodach powiatów białostockiego (16,9%) i bielskiego (16,4%), natomiast najmniejszy – w powiatach monieckim (7,3%) i kolneńskim (9,9%). Z działu transport i łączność przekazano omawianym jednostkom samorządowym 55,9 mln zł, tj. o 84,5% więcej niż w 2012 r. Środki te stanowiły największy odsetek dochodów powiatów monieckiego (18,1%) i łomżyńskiego (12,9%), a w niewielkim zakresie zasiły budżety powiatów kolneńskiego (0,4%) i augustowskiego (0,8%). Dochody żadnego z pozostałych działów nie przekroczyły 8% łącznych dochodów powiatów województwa podlaskiego.

W analizowanym roku dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 891 zł i zwiększyły się o 7,5% w porównaniu z 2012 r. W skali województwa najwyższe dochody (1036 zł) przypadały na 1 mieszkańca powiatu monieckiego, zaś najniższe (580 zł) na 1 mieszkańca powiatu łomżyńskiego.

DOCHODY I WYDATKI POWIATÓW NA 1 MIESZKAŃCA W 2013 R.

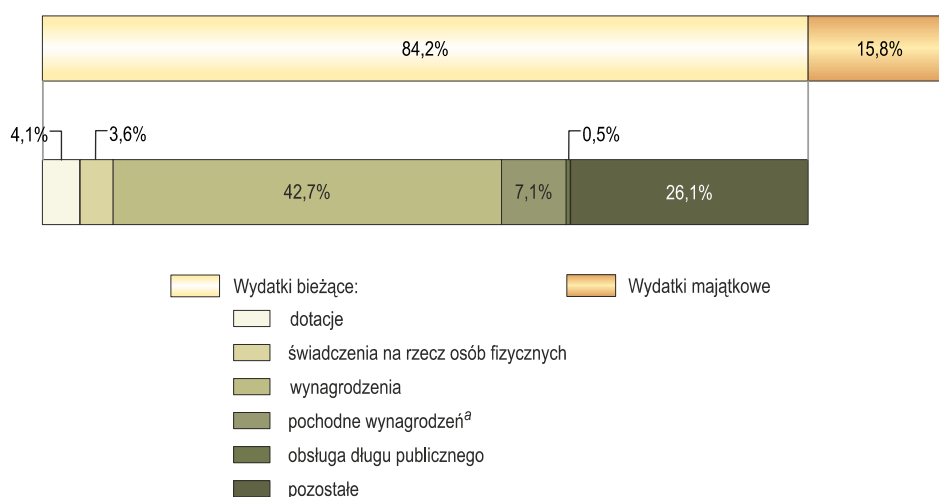

W 2013 r. wydatki powiatów województwa podlaskiego wyniosły 674,9 mln zł, tj. o 5,7% więcej niż przed rokiem (w kraju – wzrost o 2,0%). Największe wydatki poniosły powiaty: białostocki (16,7% łącznych wydatków powiatów), wysokomazowiecki (9,8%), sokólski (8,6%) i augustowski (8,1%), a najmniejsze – powiaty sejneński (2,9%) i kolneński (3,7%).

W strukturze wydatków powiatów dominowały wydatki bieżące, które wyniosły 568,0 mln zł, czyli 84,2% ogółu. Istotną część wydatków bieżących (50,8%) stanowiły środki przeznaczone na wynagrodzenia. Największy udział wydatków bieżących w ogólnej kwocie wydatków odnotowano w powiecie augustowskim (97,8%), a najniższy – w wysokomazowieckim (65,9%). W 8 powiatach odsetek ten był wyższy niż przeciętnie w województwie.

Na wydatki majątkowe, stanowiące 15,8% ogółu wydatków, samorzady powiatów przeznaczyły łącznie 106,9 mln zł, czyli o 19,7% więcej niż w 2012 r. Środki te wydatkowano niemal w całości (106,4 mln zł, czyli 99,5%) na zadania inwestycyjne. Największy udział wydatków przeznaczonych na te zadania odnotowano w ogólnych wydatkach powiatu wysokomazowieckiego (34,1%), a najniższy – powiatu augustowskiego (2,2%).

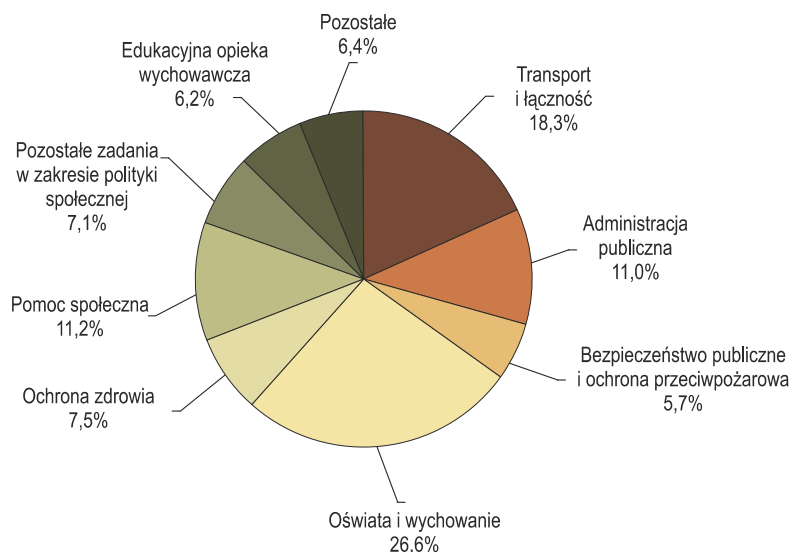
STRUKTURA WYDATKÓW POWIATÓW WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

^a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W strukturze wydatków powiatów według działów przeważały środki przeznaczone na oświatę i wychowanie (o 26,6%), transport i łączność (o 18,3%) oraz administrację publiczną (o 11,0%). Spośród najważniejszych w województwie podlaskim działów klasyfikacji budżetowej, w odniesieniu do 2012 r. najczęściej wzrosły wydatki na transport i łączność (o 27,4%), ochronę zdrowia (o 19,8%), a także edukacyjną opiekę wychowawczą (o 15,8%). Najbardziej zmniejszyły się natomiast wydatki na obsługę długu publicznego (35,9%), oświatę i wychowanie (o 7,1%) i administrację publiczną (o 0,8%). Największy udział wydatków na oświatę i wychowanie odnotowano w powiatach grajewskim (41,8%) i augustowskim (40,6%), zaś najniższy – w powiecie łomżyńskim (0,8%). Na transport i łączność największą część środków finansowych wydatkowano w powiatach łomżyńskim (34,7%) i białostockim (25,9%), zaś w powiecie augustowskim odnotowano najniższy udział wydatków na ten dział (4,5%). Największy odsetek wydatków na administrację publiczną przeznaczyły powiaty suwalski (15,4%) i łomżyński (14,5%), a najmniejszy – powiat wysokomazowiecki (7,1%).

STRUKTURA WYDATKÓW POWIATÓW WEDŁUG DZIAŁÓW W 2013 R.

Powiaty województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 877 zł, co oznacza wzrost o 6,2% w stosunku do poprzedniego roku. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosły powiaty: wysokomazowiecki (1127 zł), zambrowski (1024 zł), siemiatycki (1009 zł) oraz moniecki (1001 zł). W 10 pozostałych powiatach wydatki na 1 mieszkańca nie przekroczyły 1000 zł, a najniższe zanotowano w powiatach łomżyńskim (603 zł) i kolneńskim (633 zł).

W 2013 r. budżety powiatów województwa podlaskiego zamknęły się łączną nadwyżką wynoszącą 10,9 mln zł. Dodatni wynik finansowy uzyskało 10 powiatów, w tym najwyższy – powiat augustowski (3,7 mln zł), zaś pozostałe 4 powiaty wykazały niedobór budżetowy, a największy – powiat wysokomazowiecki (5,4 mln zł).

Budżety miast na prawach powiatu

W 2013 r. dochody budżetów miast na prawach powiatu województwa podlaskiego, tj. Białegostoku, Łomży i Suwałk ukształtowały się na poziomie 1951,4 mln zł, czyli o 2,6% niższym niż w roku poprzednim (w kraju dochody miast na prawach powiatu w skali roku wzrosły o 4,8%). Dochody te stanowiły 3,0% dochodów wszystkich miast na prawach powiatu w Polsce. W analizowanym okresie najwyższe dochody (1375,3 mln zł) odnotowano w Białymstoku i stanowiły one 70,5% łącznych dochodów miast na prawach powiatu w województwie. W Suwałkach dochody ukształtowały się na poziomie 307,5 mln zł, natomiast w Łomży – 268,6 mln zł, a ich udział w ogólnych dochodach omawianych jednostek samorządowych wyniósł odpowiednio 15,7% i 13,8%.

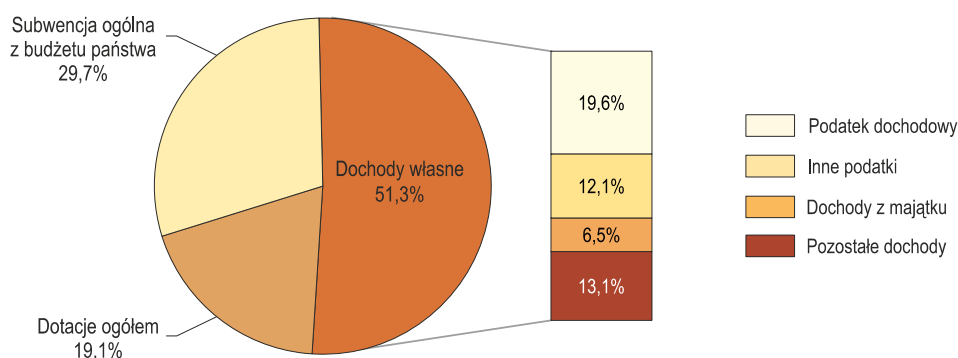
W strukturze dochodów miast na prawach powiatu dominowały dochody własne (51,3%), które w 2013 r. osiągnęły wartość 1000,3 mln zł, tj. o 0,3% wyższą niż przed rokiem. Udział dochodów własnych w ogólnych dochodach poszczególnych miast kształtował się następująco: w Białymstoku – 54,7%, w Suwałkach – 44,4%, a w Łomży – 41,2%. Na dochody te składały się przede wszystkim udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 362,6 mln zł (36,2% dochodów wła-

nych i 18,6% dochodów ogółem) oraz wpływy z pozostałych dochodów własnych w wysokości 256,2 mln zł (25,6% dochodów własnych i 13,1% dochodów ogółem).

Dotacje stanowiły 19,1% dochodów miast na prawach powiatów. Z tego tytułu omawiane jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego otrzymały 371,9 mln zł, tj. o 14,8% mniej niż przed rokiem. Największy udział dotacji w dochodach poszczególnych miast zanotowano w Suwałkach (21,8%), natomiast najniższy wystąpił w Białymstoku (18,0%). W łącznej sumie dotacji najwyższy udział (34,1%) miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej w wysokości 126,8 mln zł (6,5% dochodów ogółem), które wzrosły o 2,8% w skali roku. Ich największy odsetek odnotowano w dochodach Suwałk (9,3%), a najniższy – w dochodach Białegostoku (5,5%).

Budżety miast na prawach powiatu zasilane były również subwencją ogólną z budżetu państwa, która w 2013 r. zamknęła się kwotą 579,2 mln zł, co stanowiło 29,7% ich wpływów. W porównaniu z 2012 r. dochody z tego tytułu wzrosły o 1,6%. Subwencja ogólna stanowiła 37,3% dochodów Łomży, 33,7% – Suwałk, a 27,3% – Białegostoku. Na zadania oświatowe przeznaczono 531,9 mln zł, tj. o 1,9% więcej środków niż przed rokiem. Kwota ta stanowiła 91,8% subwencji ogólnej i 27,3% ogólnych dochodów miast na prawach powiatu.

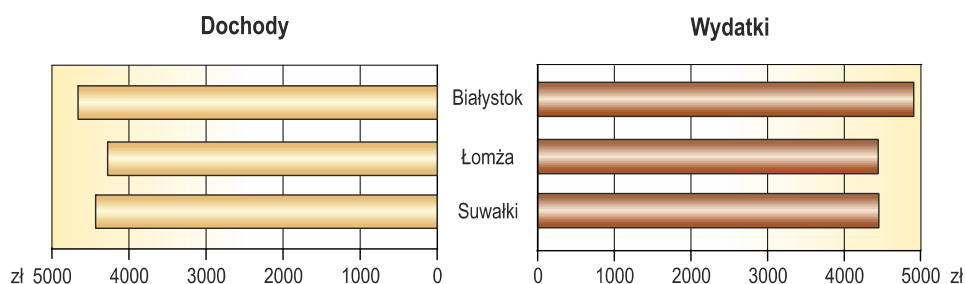
STRUKTURA DOCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

W strukturze dochodów miast na prawach powiatu według działów dominowały dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (34,5%), środki pozyskane z różnych rozliczeń (30,3%) oraz z działu transport i łączność (10,7%). W 2013 r. omawiane miasta uzyskały 673,6 mln zł (o 9,4% więcej niż rok wcześniej) z tytułu dochodów od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Najwyższy udział funduszy z tego źródła odnotowano w dochodach miasta Białystok (35,4%), a najniższy – w mieście Łomża (32,0%). Z różnych rozliczeń pochodziło 591,6 mln zł, tj. o 3,7% mniej niż w poprzednim roku. Największy udział środków z tego działu w ogólnych dochodach miast na prawach powiatu zanotowano w Łomży (39,0%), natomiast najniższy – w Białymstoku (27,8%). Środki z działu transport i łączność przekazane miastom na prawach powiatu zamknęły się kwotą 208,2 mln zł, tj. o 18,4% mniejszą niż w 2012 r. Najwyższy odsetek tych środków odnotowano w budżecie Białegostoku, gdzie stanowiły one 13,4% ogólnych dochodów miasta). Dochody z żadnego z pozostałych działów nie przekroczyły 8% łącznych dochodów miast na prawach powiatów.

W 2013 r. dochody miast na prawach powiatu przypadające na 1 mieszkańca wyniosły 4570 zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyły się o 2,6%. W skali województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca wynoszące 4663 zł odnotowano w Białymstoku (spadek o 6,1% w odniesieniu do 2012 r.), niższe – 4435 zł w Suwałkach (wzrost o 4,8%), a najniższe – 4280 zł w Łomży (wzrost o 9,4%).

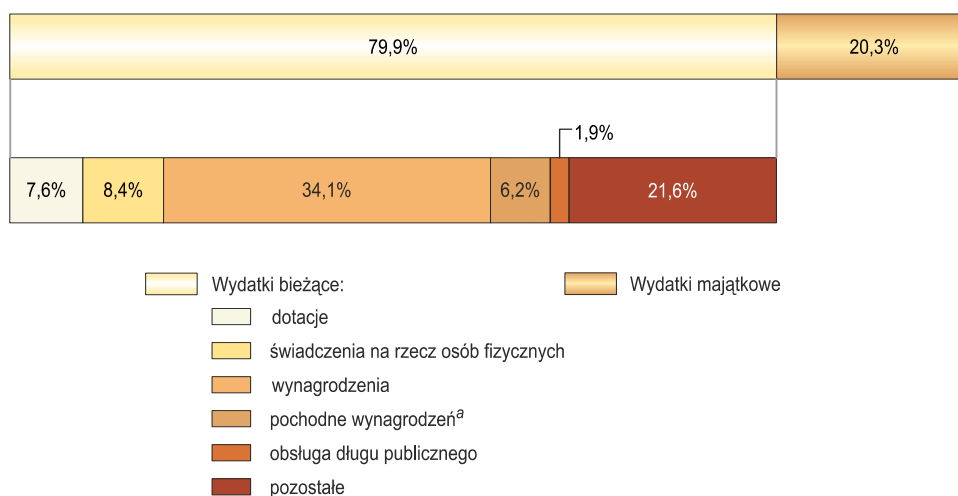
DOCHODY I WYDATKI MIAST NA PRAWACH POWIATU NA 1 MIESZKAŃCA W 2013 R.

Wydatki miast na prawach powiatu zamknęły się kwotą 2024,9 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyły się o 2,1% (w kraju wzrosły o 1,9%). Stanowiły one 3,1% wydatków wszystkich miast na prawach powiatu w Polsce. Z ogólnej kwoty wydatków omawianych jednostek samorządowych 71,1% zrealizowano w Białymstoku, 15,2% – w Suwałkach, a pozostałe 13,7% – w Łomży.

W strukturze wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów przeważały wydatki bieżące, które ukształtowały się na poziomie 1614,2 mln zł (tj. o 1,6% wyższym niż w roku poprzednim) i stanowiły 79,7% wydatków ogółem. Najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w Suwałkach (83,8%), a najniższy – w Białymstoku (78,5%). Znaczna ich część – 690,7 mln zł, tj. 42,8% przeznaczona została na wynagrodzenia i było to o 0,1% więcej niż przed rokiem. Drugą pod względem wysokości kwotę – 378,5 mln zł, tj. 23,4% wydatków bieżących i 18,7% wydatków ogółem, przeznaczono na zakup materiałów i usług. W skali roku najbardziej wzrosły wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych (o 5,2%), a największy spadek odnotowano w przypadku wydatków przeznaczonych na obsługę długu publicznego oraz dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych (odpowiednio o 18,0% i 13,8%).

STRUKTURA WYDATKÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

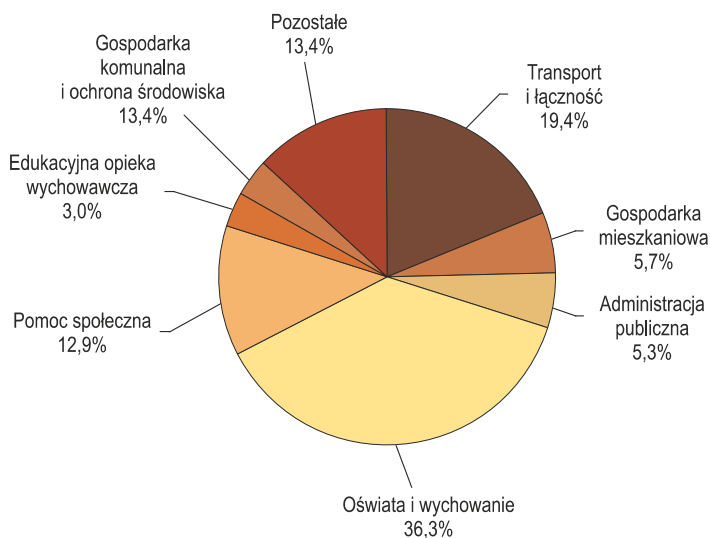

^a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

Miasta na prawach powiatu przeznaczyły na wydatki majątkowe 410,8 mln zł, czyli o 14,3% mniej niż w 2012 r. Środki te wydatkowano niemal w całości (98,7%) na zadania inwestycyjne. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 20,0% wobec 23,1% przed rokiem, przy czym najwyższy ich odsetek zanotowano w Białymstoku (21,5%), natomiast najniższy – w Suwałkach (15,3%).

Analiza wydatków miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej wykazała, że w 2013 r. najwyższą kwotę przeznaczono na oświatę i wychowanie – 734,8 mln zł (36,3% wydatków ogółem), tj. o 0,3% mniej niż przed rokiem. Największy udział środków przeznaczonych na ten cel (42,0%) zanotowano w wydatkach Łomży, a najniższy (35,2%) – w Białymstoku. Na transport i łączność wydano łącznie 393,3 mln zł (19,4% wydatków ogółem), tj. o 1,3% więcej niż rok wcześniej. Największy odsetek funduszy przeznaczonych na ten dział odnotowano w Białymstoku (22,4%), a najniższy – w Suwałkach (9,5%).

STRUKTURA WYDATKÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG DZIAŁÓW W 2013 R.

Miasta na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały łącznie 4742 zł, tj. o 2,1% mniej niż przed rokiem. Spośród omawianych jednostek najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosło miasto Białystok (4884 zł), następnie Suwałki (4430 zł), a najniższe – miasto Łomża (4422 zł).

W 2013 r. miasta na prawach powiatu w województwie podlaskim zamknęły rok budżetowy deficytem o łącznej wartości 73,5 mln zł. W Białymstoku deficyt ukształtował się na poziomie 65,0 mln zł, w Łomży – 8,9 mln zł, natomiast w Suwałkach budżet miasta zamknął się nadwyżką w wysokości 0,4 mln zł. Relacja wyniku do dochodów łącznie w tych miastach wyniosła minus 3,8% (w 2012 r. – minus 3,2%) i przyjmowała wartości: od dodatniej w Suwałkach (0,1%) do ujemnych w Łomży i Białymstoku (odpowiednio minus 3,3% i minus 4,7%).

Budżet województwa

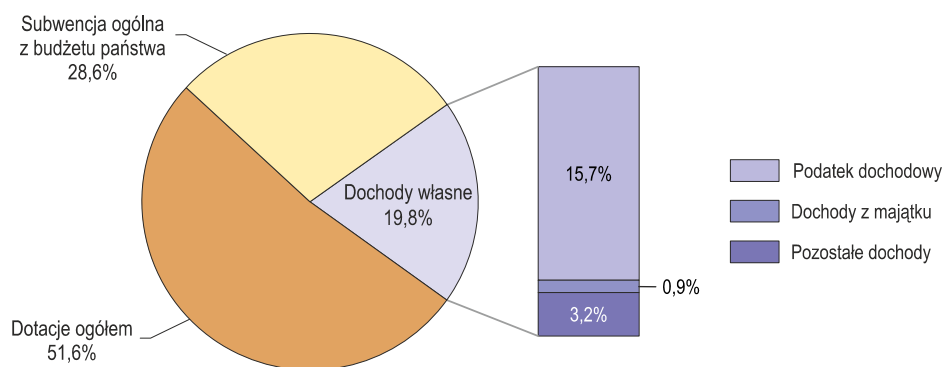
W 2013 r. dochody województwa podlaskiego wyniosły 572,8 mln zł i były o 22,3% wyższe niż w roku poprzednim (w kraju dochody województw ogółem zwiększyły się o 5,8%). Stanowiły one 3,6% dochodów wszystkich województw w Polsce.

Dochody własne w kwocie 113,4 mln zł, tj. o 22,8% większej niż w 2012 r., obejmowały 19,8% ogólnych dochodów województwa. Najwyższy udział w strukturze dochodów własnych (58,0%) miały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, które w analizowanym okresie wyniosły 65,8 mln zł i były o 38,0% wyższe niż rok wcześniej.

Znaczna część dochodów województwa podlaskiego (51,6%) pochodziła z dotacji, które w 2013 r. osiągnęły wartość 295,5 mln zł i były o 22,7% wyższe niż w poprzednim roku. Dotacje lub płatności przekazane w ramach budżetu środków europejskich na finansowanie i współfinansowanie projektów i programów realizowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi wyniosły 228,9 mln zł i stanowiły 40,0% łącznych dochodów województwa oraz 77,5% dotacji ogółem.

Dochody województwa podlaskiego uzupełniała subwencja ogólna, która w omawianym roku ukształtowała się na poziomie 163,9 mln zł (o 21,4% wyższym niż w 2012 r.), a jej udział w dochodach województwa wyniósł 28,6%. Najwięcej środków z subwencji pochodziło z części wyrównawczej – 95,2 mln zł (16,6% ogółu dochodów), a następnie z części regionalnej – 45,9 mln zł (8,0%) i oświatowej – 19,7 mln zł (3,4%).

STRUKTURA DOCHODÓW WOJEWÓDZTWA WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

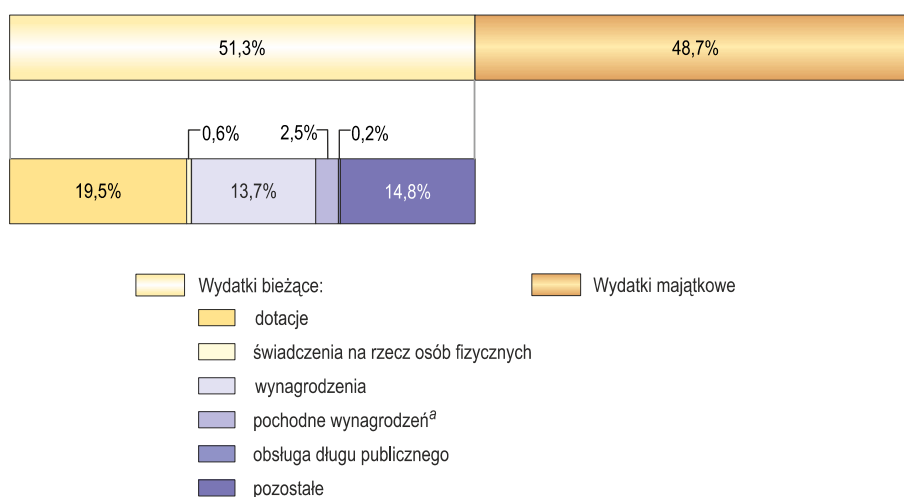

W strukturze dochodów województwa według działów klasyfikacji budżetowej największy udział (62,2%) miały dochody z działu różne rozliczenia, które ukształtowały się na poziomie 356,3 mln zł, tj. o 28,8% wyższym niż rok wcześniej. Kolejną pozycję zajmowały dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej, które w 2013 r. wyniosły 90,7 mln zł (tj. 15,8% dochodów ogółem). Wpływy do budżetu województwa z zakresu transportu i łączności osiągnęły wartość 44,7 mln zł, tj. 7,8% ogółu dochodów, a z rolnictwa i łowiectwa – 43,8 mln zł, tj. 7,7%. Dochody z żadnego z pozostałych działów nie przekroczyły 2% łącznych dochodów województwa.

W 2013 r. dochody województwa podlaskiego przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 479 zł (o 22,7% wyższym niż rok wcześniej), w tym dochody własne na 1 mieszkańca wyniosły 95 zł (o 23,2% więcej niż w 2012 r.). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody województwa podlaskiego były o 60 zł wyższe od przeciętnych w kraju, a dochody własne – o 69 zł niższe niż średnio w Polsce.

W 2013 r. łączne wydatki województwa zamknęły się w kwocie 561,0 mln zł, tj. o 14,0% wyższej niż w roku poprzednim (w kraju wzrost o 4,9%). Wydatki te stanowiły 3,4% wydatków wszystkich województw.

STRUKTURA WYDATKÓW WOJEWÓDZTWA WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.

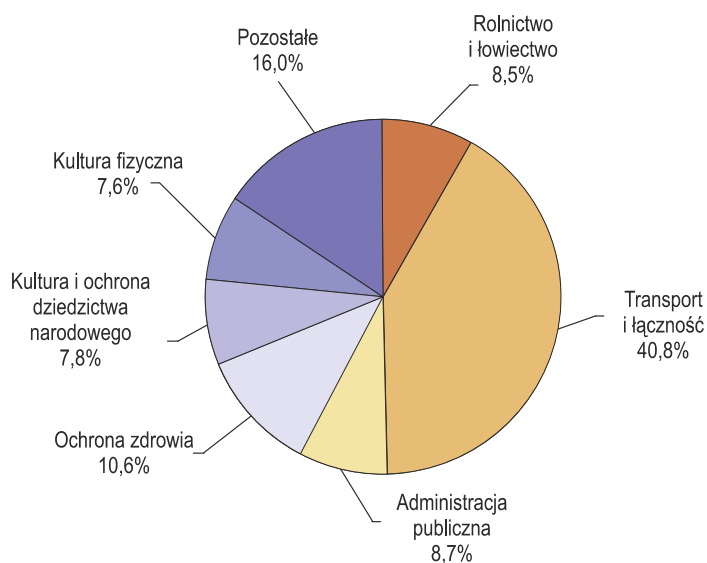
^a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczna i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W wydatkach województwa dominowały wydatki bieżące, które stanowiły 51,3% wydatków ogółem. W analizowanym roku osiągnęły one wartość 287,6 mln zł, tj. o 1,3% niższą niż przed rokiem. Spośród wydatków bieżących najwięcej, bo aż 109,3 mln zł (19,5% ogółu wydatków) przeznaczono na dotacje, następnie 77,0 mln zł (13,7%) – na wynagrodzenia oraz 74,0 mln zł (13,2%) – na zakup materiałów i usług.

Na wydatki majątkowe samorząd województwa przekazał łącznie 273,4 mln zł, czyli o 36,2% więcej niż rok wcześniej. Niemal w całości były one przeznaczone na inwestycje.

W strukturze wydatków województwa podlaskiego według działów klasyfikacji budżetowej przeważały środki na cele związane z transportem i łącznością (40,8%) oraz ochroną zdrowia (10,6%). Mniejszą część funduszy przeznaczono na administrację publiczną (8,7%), rolnictwo i łowiectwo (8,5%), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (7,8%), a także na kulturę fizyczną (7,6%).

STRUKTURA WYDATKÓW WOJEWÓDZTWA WEDŁUG DZIAŁÓW W 2013 R.

W 2013 r. wydatki samorządu województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 469 zł (tj. o 14,3% więcej niż rok wcześniej), z czego 228 zł (o 36,5% więcej niż w 2012 r.) przekazano na inwestycje.

Budżet samorządu województwa podlaskiego zamknął się w omawianym roku nadwyżką w kwocie 11,8 mln zł, stanowiącą 2,1% ogółu dochodów.